

MINŐSÉGÜGYI KÖZLEMÉNYEK

Pálos Emil, Lakatos Lászlóné, Solténszky László¹

A Magyar Köztársaság Parlamentje, jelentős törvényelőkészítő munka eredményeképpen módosította a Büntető Törvénykönyvet, közismert nevén a BTK-t. Számos olyan új tényállás került a törvénybe, melyek a megváltozott társadalmi és gazdasági körülmények következtében alakulhattak ki, válhattak a gyakorlatban jelentőssé. Ennek következtében indokolttá vált a társadalom védelmének megfelelő szintű megteremtése vagy a védelem eddigi szintjének megváltoztatása.

A módosítások közül most néhány, szakterületünkkel összefüggő törvényszakaszt emelünk ki és ismertetünk.

Magánemberként és hivatalból eljárva egyaránt találkozunk termékkel, szolgáltatással, melynek minőségére vonatkozó tanúsítás módjait és kellékeit jogszabályok írják elő. A minőségtanúsítás és a termék forgalomba hozatal során elkövethető jogsértő magatartásformák tényállását és büntetési tételeit ismertetik az egyes törvényrészletek.

A kiteljesedő piacgazdasági körülmények között egyre nagyobb jelentősége van az "üzleti titok" kategóriának. A közbeszerzési törvény megalkotásáig és hatályba lépéséig is egyre többször kerül sor a Magyar Honvédség beszerzéseinél pályázatkiírásra, ahol a jelentkezők pályázataiban üzleti titkok hordozói lehetnek. A MH Szállítói Rendszere kialakítása és majdani működtetése folyamán, a jelentkező gazdálkodók minősítő vizsgálata során a vizsgáló, értékelő személyzet ugyancsak üzleti titkok birtokába jut. Szükséges tisztán ismerni az "üzleti titok" fogalmát és a megsértését fenyegető büntetési tételt.

1 Pálos Emil alezredes, Magyar honvédség Gazdálkodási Hivatal Minőségellenőrzési Főosztály Rendszertanúsító Osztály osztályvezető,
Lakatos Lászlóné mk. őrnagy, osztályvezető helyettes,
Solténszky László őrnagy, mérnök főtitizt

Végül a javak hűtlen vagy hanyag kezelése során megvalósítható tényállás és fenyegetettsége kerül bemutatásra.

**1978. évi IV. törvény
A Büntető Törvénykönyvről**

XVII. fejezet

Gazdasági Bűncselekmények

**Gazdálkodási kötelességeket és a gazdálkodás rendjét sértő
bűncselekmények**

Rossz minőségű termék forgalomba hozatala

292. §

(1) Az az egyéni vállalkozó vagy a gazdálkodó szervezetnek az a vezető tisztségviselője, aki jelentős mennyiségű vagy értékű rossz minőségű terméknek jó minőségűként értékesítése, használatba adása, illetve forgalomba hozatala iránt intézkedik, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában vezető tisztségviselő a vállalat vagy egyéb gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója; a szövetkezet igazgatóságának tagja; a gazdasági társaság vezető tisztségviselője.

294. §

(1) Az állami szabvány hatálya alá tartozó termék akkor rossz minőségű, ha a szabványban meghatározott legalacsonyabb minőségi követelménynek sem felel meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseten kívül rossz minőségű az olyan termék, amely rendeltetészerűen nem használható vagy használhatósága jelentős mértékben csökkent.

Minőség hamis tanúsítása

295. §

(1) Aki minőséget tanúsító okiratban jelentős mennyiségű vagy értékű termék minőségéről valótlan adatot tanúsít, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Áru hamis megjelölése

296. §

Aki jelentős mennyiségű árut - a versenytárs hozzájárulása nélkül - olyan jellegzetes külsővel, csomagolással, megjelöléssel vagy elnevezéssel hoz forgalomba, amelyről a versenytársat, illetőleg annak jellegzetes tulajdonságokkal rendelkező áruját ismerhetik fel, büntettet követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A fogyasztó megtévesztése

296/A. §

(1) Aki az áru kelendőségének fokozása érdekében nagy nyilvánosság előtt az áru lényeges tulajdonsága tekintetében valótlan tényt vagy valós tényt megtévesztésre alkalmas módon állít, illetve az áru lényeges tulajdonságáról megtévesztésre alkalmas tájékoztatást ad, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában az áru lényeges tulajdonságának minősül az összetétele, használhatósága, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint a kezelése eredete az, hogy megfelel-e a jogszabályi előírásoknak, az állami szabványnak vagy az áruval szemben támasztott szokásos követelményeknek, valamint az, ha az áru felhasználása a szokásostól lényegesen eltérő feltételek megvalósítását igényli.

Üzleti titok megsértése

300. §

(1) Aki üzleti titkot haszonszerzés végett vagy másnak vagyoni hátrányt okozva jogosulatlanul megszerez, felhasznál vagy nyilvánosságra hoz, büntettet követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntendő.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában üzleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó minden olyan tény, információ, megoldás vagy adat, amelynek titokban maradásához a jogosultnak méltányolható érdeke fűződik.

XVIII. fejezet

Vagyon elleni bűncselekmények

Hűtlen kezelés

319. §

(1) Akit idegen vagyon kezelésével bíztak meg és ebből folyó kötelességének megszegésével vagyoni hátrányt okoz, hűtlen kezelést követ el.

(2) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a hűtlen kezelés kisebb vagyoni hátrányt okoz.

(3) A büntetés büntett miatt

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha hűtlen kezelés nagyobb vagyoni hátrányt,

b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés jelentős vagyoni hátrányt,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés különösen nagy vagyoni hátrányt okoz.

Hanyag kezelés

320. §

(1) Akit olyan idegen vagyon kezelésével vagy felügyeletével bíztak meg, amelynek kezelése vagy felügyelete törvényen alapul, és az ebből folyó kötelességének megszegésével vagy elhanyagolásával gondatlanságból vagyoni hátrányt okoz, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés három évig terjedő szabadságvesztés, ha a hanyag kezelés különösen nagy vagyoni hátrányt okoz.

A jelentős érték fogalma az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 27/A.

(1) bekezdése szerint:

A rossz minőségű termék forgalomba hozatalát (292-293. §), a minőség hamis tanúsítását (295. §), a közellátás veszélyeztetését (303.§ (2) bek.), a devizagazdálkodás megsértését (309. § (3) bek. a) pont és (5) bek. a) pont), a lopást (316. § (5) bek. a) pont), a sikkasztást (317.§ (5) bek. a) pont), a rablást (321.§ (3) bek. a) pont), a kifosztást (322.§ (2) bek. a) pont), és az orgazdaságot (326.§ (4) bek. a) pont) akkor követik el jelentős értékre, a számítógépes csalással (300/C § (2) bek. a) pont) a bankkártyával visszaéléssel (313/C § (4) bek. a) pont), a csalással (318.§ (5) bek. a) pont) és a rongálással (324. § (4) bek. a) pont) okozott kár, illetőleg hűtlen kezeléssel (319. § (3) bek. B) pont) és a szerzői és szomszédos jogok megsértésével (329/A § (2) bek) okozott vagyoni hátrány akkor jelentős, ha az érték, a kár, illetőleg a vagyoni hátrány egymillió forintot meghaladja.